

קיד:

עין משפט
גר מצוה

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

מסורת הש"ס

א) נכנסת יג עירובין
ב) עירובין שם ריה
ג) נכנסת לו לעיל
ד) נכנסת לו ריה
ה) נכנסת לו ריה
ו) נכנסת לו ריה
ז) נכנסת לו ריה
ח) נכנסת לו ריה
ט) נכנסת לו ריה
י) נכנסת לו ריה

הגהות הב"ח

א) נכנסת לו ריה
ב) נכנסת לו ריה
ג) נכנסת לו ריה
ד) נכנסת לו ריה
ה) נכנסת לו ריה
ו) נכנסת לו ריה
ז) נכנסת לו ריה
ח) נכנסת לו ריה
ט) נכנסת לו ריה
י) נכנסת לו ריה

גליון הש"ס

א) נכנסת לו ריה
ב) נכנסת לו ריה
ג) נכנסת לו ריה
ד) נכנסת לו ריה
ה) נכנסת לו ריה
ו) נכנסת לו ריה
ז) נכנסת לו ריה
ח) נכנסת לו ריה
ט) נכנסת לו ריה
י) נכנסת לו ריה

מוסף רש"י

א) נכנסת לו ריה
ב) נכנסת לו ריה
ג) נכנסת לו ריה
ד) נכנסת לו ריה
ה) נכנסת לו ריה
ו) נכנסת לו ריה
ז) נכנסת לו ריה
ח) נכנסת לו ריה
ט) נכנסת לו ריה
י) נכנסת לו ריה

זאת אומרת מצות צריכות בוונה. ריש לקיש סבר דמתי' סתמא קתני ומיירי אפי' יכול למצוא שאר ירקות אין לו לטרוח אחר שאר ירקות אלא עושה שני טיבולין במרור והיינו משום דמלכות זריכות כוונה ויפון דלא בעידן כו' וצבורא פרי האדמה הוא דלכילי ליה כלומר שלא בעידן על אכילת מרור ודילמא לא איכוון ודילמא לאו דוקא כלומר והאי יכול למצוא למרור דאין מצוה אלא עד טיבול שני אחר מלה הלכך בעי למהדר ואטבולי פו' ולכרך על אכילת מרור ולא נקט ונכרי משום דרז תסלק אית ליה בשמעתי' למרור הלכך בעי למהדר נטיבול ראשון והא דקאמר וצבורא פרי האדמה אכיל ליה היינו כלומר שאינו אוכל לשם אכילת מרור אלא אכלו לנאם דמכרז' וצבורא פרי האדמה דאי סלקא דעתך לא בעי כוונה אס' כן יא' חזנה מרור נטיבול ראשון אט"ג דלכלו לפני מנה ומכני על מצות ומרויס לא היא עיטובא אמאי לך'ן מרי טיבולי במרור הוה ליה לאהדורי אשאר ירקות משום הימרא נטיבול ראשון ואחר מנה נטיבול שני יאכל מרור והגמלא דמי דלעולם אין זריכות כוונה ומהדיקין אשאר ירקן משום הימרא וכדי לאכול מרור אחר המנה ומתניתין קמ"ל היכא דליכא שאר ירקן דלפי' במרור בעיין מרי טיבולי כדי לאכול מרור כמלכותו ומשום הימרא ולא אמרי' שלא יאכל מרור עד לבסוף ולא נחוש להימרא: **אבלן דמאי יצא.** אכל דהאי לא יא' אט"ג דמעשר ירק דרננן כדאמרין גבי מנה בכל שעה (נעיל דף לה:) אכל לא נטבל ומוקי לה נטבל טבול מדרבנן ואיתקש מרור למנה ודמאי יא' נמי נמנה משום דלא בעי מפיקר נכסיה וחזי ליה וטעמא דהתמירו נודלי' דרננן דטבל דלוריימא מפיק התם (נעיל דף לה:) מלא תאכל עליו חמץ יא' זה שאיטורו משום כל תאכל טבל ואיתקש מנה לחמץ:

זאת אומרת מצות צריכות בוונה. משום הכי בעי מרי טיבולי שמא לא נתכוון לשם מרור הואיל וצריך צורה פרי האדמה כשאר ירקות דעלמא: דילמא הא קמשמע לן דבעינן פרי טיבולי. משום מינוקות שיאכלו ועבדינן הימרא טובא: אכלן להאלין. חזי זית בפעם ראשונה וחזי זית בפעם שנייה ובמרור קא איירי: סנאי היא. דהאי תנא ליה ליה זריכות כוונה ורבי יוסי אית ליה זריכות כוונה: ש"מ. מדקאמר רב הונא דמנשלין אורי בפסח ולא חייש למימון לית דחש לה לדריי יוחנן: אפילו דג וצילה שעליו. שחיזו רגילין להטיח את הדג בצליים: ואחד זכר. לחגיגת ארבעה עשר: גרמא ובישולא. חמיכת צמר ומן המרק: פשיטא היכא דאיכא שאר ירקן מברך. דקאמר אירקי צורה פרי האדמה דלמא לא יאכלו ליהנות מן העולם בלא זריכה וכיון דיש לו שאר ירקות הכי שפיר טפי שיערך כה"ל על הירקות תחלה דהיינו זריכה הראויה לשם ויפטור את המרור הגא אחריו מברכת כה"ל ואח"כ יברך על החזרת על אכילת מרור: ולנסוף

אמר ר"ל זאת אומרת מצות צריכות בוונה כיון דלא בעידן חיובא דמרור הוא דאכיל ליה בבורא פה"א הוא דאכיל ליה ודילמא לא איכוון למרור הלכך בעי למהדר לאמבולי לשם מרור דאי סלקא דעתך מצוה לא בעיא כוונה למה לך מרי טיבולי והא טביל ליה חרא וימנא ממאי דילמא לעולם אימצינן אין צריכות כוונה ודקאמר מרי טיבולי למה לי כי היכי דליהוי הימרא לתינוקות וכי תימא א"כ לישמעיעין שאר ירקות אי אשמעינן שאר ירקות הוה אמינא היכא דאיכא שאר ירקות הוא דבעינן מרי טיבולי אבל חזרת לא חזרת לא בעי מרי טיבולי קמשמע לן דאפי' חזרת בעינן מרי טיבולי כי היכי דליהוי ביה הימרא לתינוקות ועוד תניא אבלן דמאי יצא אבלן בלא מתכוין יצא אבלן לחצאין יצא ובלבד שלא ישהא בין אכילה לחבירתה יותר מכדי אכילת פרס תנאי היא דתניא רבי יוסי אומר אע"פ שמיכל בחזרת מצוה להביא לפניו חזרת וחרוסת ושני תבשילין ואכתי ממאי דילמא קסבר רבי יוסי מצות אין צריכות כוונה והאי דבעינן מרי טיבולי כי היכי דתיהוי הימרא לתינוקות א"כ מאי מצוה מאי שני תבשילין אמר רב הונא סילקא וארוזא רבא הוה מיהדר אסילקא וארוזא הואיל ונפיק מפומיה דרב הונא אמר רב אשי שמע מינה (ה) דרב הונא לית דחייש להא דרבי יוחנן בן גורי דתניא רבי יוחנן בן גורי אומר צורז מין דגן הוא וחייבין על חימוצו כרת ואדם יוצא בו ידי חובתו בפסח חזקה אמר אפי' דג וביצה שעליו רב יוסף אמר צריך שני מיני בשר אחד זכר לפסח וא' זכר לחגיגה רבנא אמר אפילו גרמא ובישולא פשיטא היכא דאיכא שאר ירקות מברך אשאר ירקות בורא פרי האדמה ואכיל והדר מברך על אכילת מרור ואכיל היכא דליכא אלא חסא מאי אמר רב הונא מברך מעיקרא אמר רב ב"פ האדמה ואכיל ולבסוף מברך עליה על אכילת מרור ואכיל מתקוף

רש"ב
זאת אומרת מצות צריכות בוונה. משום הכי בעי מרי טיבולי שמא לא נתכוון למצוא שאר ירקות הואיל וצריך עליו כה"ל כשאר ירקות דעלמא שהרי אין עדיין אכילת מצות מרור לכרך עליו על אכילת מרור עד לאחר המנה: דילמא הא קמ"ל דבעינן פרי טיבולי. משום מינוקות שיאכלו ועבדינן הימרא טובא ומייהו ממרור קמא יא' רבי חובתו. מהדר ר"ל א"כ דמשום הימרא דמיוקות לחוד נקט מרי טיבולי ולא לאשמעינן מצות זריכות כוונה לאשמעינן שאר ירקות נטיבול ראשון ומרור נטיבול שני דאיכא נמי היכר למינוקות. אכל מרור לחודיה לא בעינן מרי טיבולי דכולי האי לא בעדינן משום הימרא דמיוקות להקדים אכילת מרור קודם זריכות כוונה ומינכמא דריש לקיש: אכלן דמאי יא'. דאי בעי מפיקר נכסיה והוי עני וחזי ליה השתא נמי חזי ליה: אכלן להאלין. חזי זית בפעם ראשון וחזי זית בפעם שני ובמרור מייירי: סנאי היא. דהאי תנא ליה ליה מצות זריכות כוונה ורבי יוסי אית ליה זריכות כוונה: ש"מ. מדקאמר רב הונא דמנשלין אורי בפסח ולא חייש למימון לית דחש לה לדריי יוחנן: אפילו דג וצילה שעליו. שחיזו רגילין להטיח את הדג בצליים: ואחד זכר. לחגיגת ארבעה עשר: גרמא ובישולא. חמיכת צמר ומן המרק: פשיטא היכא דאיכא שאר ירקן מברך. דקאמר אירקי צורה פרי האדמה דלמא לא יאכלו ליהנות מן העולם בלא זריכה וכיון דיש לו שאר ירקות הכי שפיר טפי שיערך כה"ל על הירקות תחלה דהיינו זריכה הראויה לשם ויפטור את המרור הגא אחריו מברכת כה"ל ואח"כ יברך על החזרת על אכילת מרור: ולנסוף

אמר ר"ל זאת אומרת מצות צריכות בוונה כיון דלא בעידן חיובא דמרור הוא דאכיל ליה בבורא פה"א הוא דאכיל ליה ודילמא לא איכוון למרור הלכך בעי למהדר לאמבולי לשם מרור דאי סלקא דעתך מצוה לא בעיא כוונה למה לך מרי טיבולי והא טביל ליה חרא וימנא ממאי דילמא לעולם אימצינן אין צריכות כוונה ודקאמר מרי טיבולי למה לי כי היכי דליהוי הימרא לתינוקות וכי תימא א"כ לישמעיעין שאר ירקות אי אשמעינן שאר ירקות הוה אמינא היכא דאיכא שאר ירקות הוא דבעינן מרי טיבולי אבל חזרת לא חזרת לא בעי מרי טיבולי קמשמע לן דאפי' חזרת בעינן מרי טיבולי כי היכי דליהוי ביה הימרא לתינוקות ועוד תניא אבלן דמאי יצא אבלן בלא מתכוין יצא אבלן לחצאין יצא ובלבד שלא ישהא בין אכילה לחבירתה יותר מכדי אכילת פרס תנאי היא דתניא רבי יוסי אומר אע"פ שמיכל בחזרת מצוה להביא לפניו חזרת וחרוסת ושני תבשילין ואכתי ממאי דילמא קסבר רבי יוסי מצות אין צריכות כוונה והאי דבעינן מרי טיבולי כי היכי דתיהוי הימרא לתינוקות א"כ מאי מצוה מאי שני תבשילין אמר רב הונא סילקא וארוזא רבא הוה מיהדר אסילקא וארוזא הואיל ונפיק מפומיה דרב הונא אמר רב אשי שמע מינה (ה) דרב הונא לית דחייש להא דרבי יוחנן בן גורי דתניא רבי יוחנן בן גורי אומר צורז מין דגן הוא וחייבין על חימוצו כרת ואדם יוצא בו ידי חובתו בפסח חזקה אמר אפי' דג וביצה שעליו רב יוסף אמר צריך שני מיני בשר אחד זכר לפסח וא' זכר לחגיגה רבנא אמר אפילו גרמא ובישולא פשיטא היכא דאיכא שאר ירקות מברך אשאר ירקות בורא פרי האדמה ואכיל והדר מברך על אכילת מרור ואכיל היכא דליכא אלא חסא מאי אמר רב הונא מברך מעיקרא אמר רב ב"פ האדמה ואכיל ולבסוף מברך עליה על אכילת מרור ואכיל מתקוף

אפי' איכא שאר ירקות: וארוזא. וכ"ש שני מיני בשר: לית דחש דה' יוחנן בן גורי. וטעמא דאינו בלא ליה מימון. אלא ליה קריון כפי' כל שעה (נעיל דף לה:) שני מיני בשר. פירוש ר"מ לני זכר לפסח ומנושל זכר לחגיגה ולא נהירא דקיימא לן כן תימא (נעיל דף ט.) דאין חגיגה נאכלת אלא לני דמתניתין (ה) אחיה טומיה לכן נראה דתרייכו מנושלין וכן משמע לשון תבשילין: אחד זכר לפסח ואחד לחגיגה. כשחל י"ד להיות בשבת אין לך זכר בשבת אלא לחגיגה י"ד אינה דוחה את השבת ומייהו אומר ר"י דמ"מ אין חלקן דדמי לחובה אס היינו מניחים מלעשות שני תבשילין וגם יש לחוש שמא לא יעשו בשאר פסחים ואין שום חשש אס' אנו עושין אט"ג דלא לך לך דליכא למיחש שמא יבנה בית המקדש ואתרו אשתקד עשיו זכר לחגיגה בשבת והשתא נמי נקריבה בשבת דהקרינה מסורה לורין וכשינה משה ושהא יא' עמנו וליכא למיטעי אך הנא להניח מלעשות שני תבשילין אין מוסיקין אותו: אמר רב הונא מברך ב'. רב הונא סבר כריש לקיש דבעי כוונה ואפי' אית ליה שאר ירקות עבד במרור שני טיבולי: מתקוף

א) נכנסת יג עירובין
ב) עירובין שם ריה
ג) נכנסת לו לעיל
ד) נכנסת לו ריה
ה) נכנסת לו ריה
ו) נכנסת לו ריה
ז) נכנסת לו ריה
ח) נכנסת לו ריה
ט) נכנסת לו ריה
י) נכנסת לו ריה

רבינו הגאון

אמר ר"ל זאת אומרת מצות צריכות בוונה. ריש לקיש סבר דמתי' סתמא קתני ומיירי אפי' יכול למצוא שאר ירקות אין לו לטרוח אחר שאר ירקות אלא עושה שני טיבולין במרור והיינו משום דמלכות זריכות כוונה ויפון דלא בעידן כו' וצבורא פרי האדמה הוא דלכילי ליה כלומר שלא בעידן על אכילת מרור ודילמא לאו דוקא כלומר והאי יכול למצוא למרור דאין מצוה אלא עד טיבול שני אחר מלה הלכך בעי למהדר ואטבולי פו' ולכרך על אכילת מרור ולא נקט ונכרי משום דרז תסלק אית ליה בשמעתי' למרור הלכך בעי למהדר נטיבול ראשון והא דקאמר וצבורא פרי האדמה אכיל ליה היינו כלומר שאינו אוכל לשם אכילת מרור אלא אכלו לנאם דמכרז' וצבורא פרי האדמה דאי סלקא דעתך לא בעי כוונה אס' כן יא' חזנה מרור נטיבול ראשון אט"ג דלכלו לפני מנה ומכני על מצות ומרויס לא היא עיטובא אמאי לך'ן מרי טיבולי במרור הוה ליה לאהדורי אשאר ירקות משום הימרא נטיבול ראשון ואחר מנה נטיבול שני יאכל מרור והגמלא דמי דלעולם אין זריכות כוונה ומהדיקין אשאר ירקן משום הימרא וכדי לאכול מרור אחר המנה ומתניתין קמ"ל היכא דליכא שאר ירקן דלפי' במרור בעיין מרי טיבולי כדי לאכול מרור כמלכותו ומשום הימרא ולא אמרי' שלא יאכל מרור עד לבסוף ולא נחוש להימרא: **אבלן דמאי יצא.** אכל דהאי לא יא' אט"ג דמעשר ירק דרננן כדאמרין גבי מנה בכל שעה (נעיל דף לה:) אכל לא נטבל ומוקי לה נטבל טבול מדרבנן ואיתקש מרור למנה ודמאי יא' נמי נמנה משום דלא בעי מפיקר נכסיה וחזי ליה וטעמא דהתמירו נודלי' דרננן דטבל דלוריימא מפיק התם (נעיל דף לה:) מלא תאכל עליו חמץ יא' זה שאיטורו משום כל תאכל טבל ואיתקש מנה לחמץ:

אמר ר"ל זאת אומרת מצות צריכות בוונה. משום הכי בעי מרי טיבולי שמא לא נתכוון למצוא שאר ירקות הואיל וצריך עליו כה"ל כשאר ירקות דעלמא שהרי אין עדיין אכילת מצות מרור לכרך עליו על אכילת מרור עד לאחר המנה: דילמא הא קמ"ל דבעינן פרי טיבולי. משום מינוקות שיאכלו ועבדינן הימרא טובא ומייהו ממרור קמא יא' רבי חובתו. מהדר ר"ל א"כ דמשום הימרא דמיוקות לחוד נקט מרי טיבולי ולא לאשמעינן מצות זריכות כוונה לאשמעינן שאר ירקות נטיבול ראשון ומרור נטיבול שני דאיכא נמי היכר למינוקות. אכל מרור לחודיה לא בעינן מרי טיבולי דכולי האי לא בעדינן משום הימרא דמיוקות להקדים אכילת מרור קודם זריכות כוונה ומינכמא דריש לקיש: אכלן דמאי יא'. דאי בעי מפיקר נכסיה והוי עני וחזי ליה השתא נמי חזי ליה: אכלן להאלין. חזי זית בפעם ראשון וחזי זית בפעם שני ובמרור מייירי: סנאי היא. דהאי תנא ליה ליה מצות זריכות כוונה ורבי יוסי אית ליה זריכות כוונה: ש"מ. מדקאמר רב הונא דמנשלין אורי בפסח ולא חייש למימון לית דחש לה לדריי יוחנן: אפילו דג וצילה שעליו. שחיזו רגילין להטיח את הדג בצליים: ואחד זכר. לחגיגת ארבעה עשר: גרמא ובישולא. חמיכת צמר ומן המרק: פשיטא היכא דאיכא שאר ירקן מברך. דקאמר אירקי צורה פרי האדמה דלמא לא יאכלו ליהנות מן העולם בלא זריכה וכיון דיש לו שאר ירקות הכי שפיר טפי שיערך כה"ל על הירקות תחלה דהיינו זריכה הראויה לשם ויפטור את המרור הגא אחריו מברכת כה"ל ואח"כ יברך על החזרת על אכילת מרור: ולנסוף